

กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล

ภาคที่หนึ่ง

หลักเบื้องต้นที่ควรรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law)

ส่วนที่ 1 กฎหมายระหว่างประเทศคืออะไร

ก่อนที่จะศึกษากฎหมายระหว่างประเทศ (International Law) เป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาจะต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสียก่อนว่ากฎหมายระหว่างประเทศคืออะไร

คำว่า “กฎหมายระหว่างประเทศ” ได้มีนักนิติศาสตร์ให้คำนิยามไว้ต่าง ๆ กัน คำนิยามที่พอจะถือเป็นบรรทัดฐาน ปรากฏอยู่ในคดีเรือ Lotus ซึ่งศาลประจำยุติธรรมระหว่างประเทศ (Permanent Court of International Justice) ได้วางหลักไว้ในคำพิพากษาคดีนี้เมื่อวันที่ 7 กันยายน ค.ศ. 1927 ว่า “กฎหมายระหว่างประเทศคือ หลักที่ใช้บังคับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่เป็นเอกราช”

ตามความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน กฎหมายระหว่างประเทศ หมายถึง หลักเกณฑ์กฎข้อบังคับและหลักการตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติที่ใช้บังคับในความสัมพันธ์ และความประพฤติระหว่างรัฐที่เป็นเอกราช

สิ่งที่ควรพิจารณาในลำดับต่อไป คือ กฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎหมายหรือไม่ ในเรื่องนี้ นักนิติศาสตร์มีความเห็นแบ่งเป็นหลายความเห็น คือ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่ากฎหมายระหว่างประเทศไม่เป็นกฎหมายอันแท้จริง เพราะขาดการบังคับและปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย (enforcement of Law) อันเป็นลักษณะสำคัญที่สุดประการหนึ่งของกฎหมาย ฝ่ายที่สอง เห็นตรงกันข้ามว่ากฎหมายระหว่างประเทศมีอำนาจบังคับโดยอำนาจภายนอก อันเกิดจากผลแห่งการช่วยตนเองของแต่ละรัฐ และการร่วมมือระหว่างรัฐเพื่อปฏิบัติการใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อปราบปรามและจัดการกับรัฐผู้ละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น การจัดตั้งองค์การสหประชาชาติหรือองค์กร หรือความตกลงส่วนภูมิภาคขึ้น เป็นต้น เพื่อให้เป็นผลบังคับความประพฤติของรัฐทั้งหลายที่เป็นภาคีต่อกัน และเพื่อร่วมมือกันขจัดผู้ที่ตั้งตนเป็นศัตรูต่อการดำรงอยู่อย่างสันติสุข ของบรรดารัฐทั้งหลาย ฝ่ายที่สาม เห็นสอดคล้องกับ ฝ่ายที่สอง โดยให้เหตุผลสนับสนุนในประเด็นที่ว่าเมื่อเปรียบเทียบกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมาย

ภายในแล้ว แม้ว่ากฎหมายระหว่างประเทศจะมีน้ำหนักน้อยกว่ากฎหมายภายในก็ตาม แต่กฎหมายที่มีน้ำหนักน้อยก็ยังคงเป็นกฎหมายอยู่นั่นเอง ประกอบกับในทางปฏิบัติแล้วกฎหมายระหว่างประเทศก็ยังถือว่าเป็นกฎหมายอยู่เสมอ

ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในมีความสัมพันธ์กันเพียงใดนั้น มีทฤษฎีอยู่ 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีทวินิยม (Dualism) ทฤษฎีนี้ถือว่ากฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศแตกต่างกัน และแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด เหตุผลที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ก็คือ

(ก) บ่อเกิดของกฎหมายภายในย่อมมาจากจารีตประเพณีซึ่งขยายตัวเจริญเติบโตขึ้นภายในประเทศ และจากกฎข้อบังคับที่ออกใช้บังคับภายในประเทศนั่นเอง ส่วนบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ ย่อมมาจากจารีตประเพณีระหว่างรัฐและสนธิสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างรัฐ

(ข) กฎหมายภายในใช้บังคับแก่ความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนหรือระหว่างเอกชนหรือระหว่างเอกชนกับรัฐภายในอาณาเขตของรัฐหนึ่ง แต่กฎหมายระหว่างประเทศนั้นใช้บังคับแก่รัฐ ซึ่งมีอธิปไตยเท่าเทียมกัน

ทฤษฎีเอกนิยม (Monism) ทฤษฎีนี้ถือว่า กฎหมายภายใน และกฎหมายระหว่างประเทศเป็นเอกภาพ (Unity) หรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทฤษฎีนี้ยังแยกออกได้เป็นทฤษฎีย่อย คือ

(ก) ทฤษฎีที่ถือกันว่ากฎหมายภายในมีค่าบังคับเหนือกว่ากฎหมายระหว่างประเทศ โดยถือหลักว่าย่อมมีอธิปไตยโดยเด็ดขาด และไม่อาจมีผู้ใดมาบังคับได้นอกจากรัฐเอง การที่กฎหมายระหว่างประเทศมีผลใช้บังคับแก่รัฐ ก็เพราะโดยมีเจตนาหรือความยินยอมของรัฐนั่นเองหรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า รัฐอยู่เหนือกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกฎหมายภายในสำหรับใช้บังคับแก่ความสัมพันธ์กับรัฐอื่นเท่านั้น

(ข) ทฤษฎีที่ถือว่ากฎหมายระหว่างประเทศมีค่าบังคับเหนือกว่ากฎหมายภายในโดยหลักอันสืบเนื่องมาจากแนวความคิดที่ว่ารัฐต่าง ๆ ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ พลเมืองจะมากหรือน้อย ย่อมมีฐานะเสมอกันในทัศนะของกฎหมาย และมีระเบียบในเรื่องขอบเขตแห่งอำนาจของรัฐ เช่น ห้ามมิให้ดำเนินการแทรกแซงซึ่งกันและกัน ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นระเบียบที่วางกฎเกณฑ์ใช้แก่ทุกรัฐ และไม่มีรัฐใดจะมีสิทธิในทางกฎหมายดีกว่ารัฐอื่น หรืออาจจะกล่าวได้ว่าระเบียบดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการที่รัฐทั้งหลายมารวมกันเข้าเป็นสังคมแห่งรัฐ จึงย่อมมีลักษณะเด่นชัดอันแสดงให้เห็นว่ามีค่าบังคับเหนือกว่ารัฐต่าง ๆ และที่สำคัญที่สุด ผลก็คือว่ากฎหมายระหว่างประเทศมีค่าบังคับเหนือกว่ากฎหมายภายใน นอกจากนั้นยังสะท้อนให้เห็น

ว่ากฎหมายระหว่างประเทศมีลักษณะบังคับในตัวเอง มิได้ขึ้นอยู่กับเจตนาหรือความยินยอมของรัฐ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ หลักเรื่องการเคารพต่อสนธิสัญญา (Pacta sunt servanda) ซึ่งเป็นหลักการที่มีอยู่แล้วก่อนที่รัฐจะทำสนธิสัญญา (หลักที่กำหนดในรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาและหลักการเคารพต่อสนธิสัญญา) หลักดังกล่าวนี้มีอยู่ก่อนแล้ว มิได้เกิดจากตัวบทสนธิสัญญา

ส่วนที่ 2 ประเภทของกฎหมายระหว่างประเทศแยกออกเป็น.—

1. กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมือง (Public International Law) เป็นการศึกษาถึงที่มา และหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งถือว่ารรัฐหรือประเทศเอกราช แต่ละประเทศมีฐานะเป็นบุคคล ไม่ว่าจะเป็นประเทศเล็ก หรือประเทศใหญ่ หรือไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนา กำลังพัฒนา หรือด้อยพัฒนาก็ตาม ย่อมมีสิทธิและหน้าที่เหมือนกับบุคคลธรรมดาคนซึ่งโดยธรรมดาทั่วไปแล้วจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน หรืออาจมีเรื่องพิพาทโต้แย้งกันขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องศึกษาและหาความเข้าใจในหลักเกณฑ์ และสาระสำคัญเกี่ยวกับเขตแดนของรัฐ ทะเลหลวง การทำสนธิสัญญาทางการเจริญสัมพันธไมตรี ทางการเศรษฐกิจ ทางการค้า ทางการติดต่อสื่อสารคมนาคมองค์การของรัฐ ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจการระหว่างประเทศการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ การทำสงคราม การสงบศึก ความเป็นกลาง เป็นต้น

ลักษณะสำคัญ

กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมืองบังคับความเกี่ยวพันระหว่างประเทศต่อประเทศ เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่มหาชน (Public rights and duties)

(1.1) ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์การของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจการระหว่างประเทศซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมืองนี้อาจแยกพิจารณา และศึกษาละเอียด โดยเฉพาะเจาะจงเป็นอีกวิชาหนึ่งต่างหาก เรียกว่า “กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ” (International Organization) ซึ่งก่อกำเนิดขึ้นมาเพื่อรัฐหลาย ๆ รัฐตัดสินใจที่จะสร้างองค์การระหว่างประเทศขึ้น ก็พร้อมกันร่างสนธิสัญญาขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดจุดมุ่งหมายขององค์การต่าง ๆ เจือปนในการปฏิบัติหน้าที่ และพันธะของรัฐภาคีทั้งรัฐ และองค์การระหว่างประเทศเป็นนิติบุคคลภายใต้บังคับการของกฎหมายระหว่างประเทศ แต่องค์การระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นภายหลังรัฐ เพราะถือกำเนิดเกิดมาจากผลแห่งการกระทำของรัฐ

บทบาทขององค์การระหว่างประเทศในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และในกฎหมายระหว่างประเทศในปัจจุบันทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ โดยพิจารณาได้จากจำนวนองค์การระหว่างประเทศที่มีอยู่มากมาย ทั้งในระดับภูมิภาค เช่น องค์การรัฐมนตรีศึกษาธิการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMES) และระดับสากล เช่น องค์การสหประชาชาติ (United Nation Organization) ทั้งในระดับทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และลักษณะเทคนิค

การศึกษากฎหมายองค์การระหว่างประเทศอาจแบ่งลักษณะใหญ่ออกเป็น

(ก) ในลักษณะกว้าง หมายถึง การศึกษาองค์การระหว่างประเทศคลุมถึง องค์การและสมาคมระหว่างรัฐ ตลอดจนองค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยการริเริ่ม และดำเนินการของเอกชน เพื่อดำเนินกิจกรรมในด้านหนึ่งด้านใด อันเข้าลักษณะระหว่างประเทศ

(ข) ในลักษณะเฉพาะเจาะจง หมายถึง การศึกษาองค์การระหว่างประเทศ เฉพาะที่เป็นกิจการอันเกี่ยวเนื่องกันความสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือพูดให้เข้าใจง่าย ๆ ว่า ในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล

(1.2) ในส่วนที่เกี่ยวกับทะเลหลวง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง อาจแยกพิจารณาและศึกษาละเอียด โดยเฉพาะเจาะจงเป็นอีกวิชาหนึ่งต่างหากเรียกว่า “กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล” (The International Law of the sea) ซึ่งเป็นการศึกษาถึงวิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลหลวง ตั้งแต่ยุคกลางจนถึงเมื่อมีการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลหลวงที่นครเจนีวา เมื่อ ค.ศ. 1958 การวิเคราะห์ถึงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับทะเลหลวงเขตน่านน้ำ ใหญ่ทวีป เขตต่อเนื่องกับเขตน่านน้ำ อ่าว และช่องแคบสัญชาติของเรือ การศึกษาถึงมาตรการในการควบคุม การขุดค้นทรัพยากรทางธรรมชาติในท้องทะเลตลอดจนการร่วมมือระหว่างประเทศ ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์น้ำในทะเลหลวง การร่วมมือในการป้องกันสภาพแวดล้อมเป็นพิษ การคุ้มครองเสรีภาพในทะเล

(1.3) ในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมืองดังกล่าวไว้ข้างต้นว่า กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมืองบังคับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่อประเทศ เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่มหาชน อาจแยกพิจารณาและศึกษาละเอียดโดยเฉพาะเจาะจงในแง่หนึ่ง ในรูปของวิชาที่เรียกว่า “สิทธิมนุษยชน” (Human Rights)

การศึกษาสิทธิมนุษยชนเป็นการศึกษาถึง

(1) ประวัติและวิวัฒนาการของสิทธิมนุษยชน

- แนวความคิดทั่วไป เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทฤษฎีข้อคิดและปรัชญา
- Magna Carta

- การปฏิวัติ และประกาศอิสรภาพของอเมริกา
 - Declaration of Independence
 - บทบัญญัติที่ว่าด้วยสิทธิของรัฐธรรมนูญอเมริกัน
 - การปฏิวัติในฝรั่งเศส
 - The Declaration of The Rights of Man and Citizen
 - สิทธิของประชาชนในสมัย
 - สุโขทัย
 - พ่อขุนรามคำแหง
 - ไทยลานนา
 - พระเจ้ามังราย
 - ความหมายแห่งสิทธิและเสรีภาพในระบบสังคมนิยม
- (2) กฎบัตรสหประชาชาติ
- ความมุ่งหมายในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- ความผูกพันของประเทศสมาชิก
- (3) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- ข้อความเบื้องต้น
 - สิทธิต่าง ๆ ซึ่งได้รับการคุ้มครอง
 - ความผูกพันในแง่กฎหมาย
- (4) อนุสัญญายุโรป เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน
- องค์การที่สำคัญ
 - คณะกรรมการรัฐมนตรี
 - สมัชชาที่ปรึกษา
 - สาระสำคัญของสิทธิที่ให้ความคุ้มครอง
 - หน่วยงานที่ให้ความคุ้มครอง
 - คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน
 - เขตอำนาจ ของคณะกรรมาธิการ
 - การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ
 - บทบาทของคณะกรรมการรัฐมนตรี
 - ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป

2. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (Private International Law) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในทางคดีบุคคล ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้หมายถึง ความเกี่ยวพันในสิทธิและหน้าที่ทางแพ่ง (Civil rights and duties) ของพลเมืองแห่งประเทศหนึ่งกับพลเมืองแห่งประเทศอื่นซึ่งเรียกว่าคนต่างด้าว (alien) ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศของตนหรือเข้ามาอยู่ในอีกประเทศหนึ่ง ในฐานะผู้เข้ามาอาศัยอยู่ก็ตาม หรือในระหว่างคนต่างด้าวด้วยกันเอง ที่เข้าไปอยู่ในประเทศอื่น ความเกี่ยวพันระหว่างกันนี้ในระหว่างพลเมืองของประเทศที่ต่างกันนี้อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคล ทรัพย์สิน และวิธีได้สิทธิต่าง ๆ ในทรัพย์สินเหตุที่ประเทศต้องเข้ามาเกี่ยวพันกันก็เพราะประเทศทั้งหลายต่างต้องเป็นผู้พิทักษ์และระวังรักษาผลประโยชน์ของพลเมืองแห่งประเทศตนด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ จึงอาจก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยมีมูลเหตุมาจากกฎหมายเอกชนของประเทศหนึ่งแตกต่างกับของอีกประเทศหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ป.พ.พ.ของไทย กำหนดให้ชายมีภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายได้เพียงคนเดียวแต่กฎหมายของประเทศ ข. ยอมให้ชายมีภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายได้ไม่เกิน 3 คน เป็นต้น ข้อสังเกตจากที่กล่าวมานี้ อาจทำให้เกิดความสงสัยว่า กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเกี่ยวข้องกับระหว่างพลเมืองต่อพลเมืองประการเดียวเท่านั้น แต่หาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะในท้ายที่สุดนั้นจะต้องเกี่ยวพันระหว่างประเทศต่อประเทศโดยตรง กล่าวคือ เมื่อเกิดข้อพิพาทระหว่างพลเมืองต่อพลเมือง เช่น ในเรื่องทรัพย์สินหรือหนี้เป็นต้น ประเด็นสำคัญย่อมอยู่ที่ว่าจะใช้กฎหมายของประเทศใดมาบังคับ ซึ่งเป็นเรื่องการขัดกันแห่งกฎหมาย (สำหรับศาลไทยมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 เป็นหลักในการพิจารณาวินิจฉัยคดี)

3. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา เป็นการศึกษาถึงการเกี่ยวพันระหว่างประเทศในทางคดีอาญา การเกี่ยวพันระหว่างประเทศในรูปนี้ได้แก่ความเกี่ยวพันกันโดยเหตุที่พลเมืองกระทำความผิดอาญา เช่น พลเมืองของประเทศหนึ่งกระทำความผิดแล้วหลบหนีเข้าไปในอีกประเทศหนึ่ง หรือเริ่มต้นกระทำความผิดในประเทศหนึ่งแล้ว การกระทำความผิดนั้นสำเร็จลงในอีกประเทศหนึ่ง หรือกระทำความผิดในทะเลหลวง หรือในอากาศ อันถือว่าเป็นเขตแดนระหว่างประเทศที่ไม่มีประเทศใดเป็นเจ้าของ หรือกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาของประเทศเจ้าของสัญชาติคนต่างด้าวนั้น กรณีเช่นนี้ จึงเกิดมีปัญหาคือว่าจะใช้กฎหมายของประเทศใดมาลงโทษ ศาลของประเทศใดจะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี หลักการและปัญหาของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition) การส่งประเด็นไปสืบ ผลบังคับคดี และผลแห่งคำพิพากษาในคดีอาญาของศาลในต่างประเทศ ฯลฯ เป็นต้น

ข้อสังเกต ในส่วนที่ว่าด้วยประเภทของกฎหมายระหว่างประเทศนี้ ในปัจจุบันโดยอาศัยผลแห่งวิวัฒนาการที่สำคัญด้านหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศก่อให้เกิดวิชากฎหมายระหว่างประเทศขึ้นใหม่ในอีกลักษณะหนึ่ง เรียกว่า “กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ” (Law of International Trade) ซึ่งเน้นหนักไปทางด้าน การซื้อขายระหว่างประเทศทั้งระดับระหว่างประเทศและเอกชน โดยประเทศต่าง ๆ ได้ร่วมกันบัญญัติ “นิติบัญญัติระหว่างประเทศ” (International Legislation) เพื่อเป็นหลักเกณฑ์สากลใช้บังคับ นิติบัญญัติระหว่างประเทศดังกล่าวนี้ที่สำคัญ เช่น Hague Rules, New York Convention เป็นต้น

การศึกษากฎหมายการค้าระหว่างประเทศเป็นการศึกษาถึง

- หลักและวิธีการทั่วไปในการซื้อขายระหว่างประเทศ
- คำเฉพาะทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ
- สัญญาซื้อขาย แบบ ซี.ไอ.เอฟ. (C.I.F. contract)
- สัญญาซื้อขาย แบบ เอฟ.โอ.บี. (F.O.B. contract)
- การชำระเงินในการซื้อขายระหว่างประเทศ
- การประกันภัยทางทะเล (marine insurance)
- การอนุญาโตตุลาการ (arbitration)

การศึกษากฎหมายการค้าระหว่างประเทศ นอกจากถือได้ว่าเป็นวิวัฒนาการที่สำคัญอันจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน และอนาคตแล้ว ยังอำนวยความสะดวกอีกหลายประการคือ

1. ส่งเสริมให้การประกอบวิชาชีพกฎหมายมีขอบเขตกว้างขวางออกไป
2. เพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมให้นักกฎหมายเข้าใจพื้นฐานของการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ ตลอดจนกฎหมายที่ใช้บังคับได้อย่างถูกต้อง สามารถให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและร่างสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ เพื่อให้มีเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับกฎหมายเกี่ยวกับลักษณะซื้อขายนั้น ๆ เช่น เงื่อนไขในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ซื้อและผู้ขายข้อตกลงในเรื่องชำระราคา เป็นต้น
3. ช่วยให้การค้าระหว่างประเทศ ทั้งในระดับรัฐบาล และเอกชนของไทยสามารถติดต่อเจรจาและตกลงในเรื่องการซื้อขายกับต่างประเทศได้อย่างมีหลักเกณฑ์และถูกต้อง อันเป็นการช่วยจัดปัญหาความเข้าใจผิดทางการค้า และความเสียหายเปรียบในทางคดี ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น